

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. III. Exemplis id demonstratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

me dies afflictionis. Comparatus sum luto, & assimilatus sum
favilla & cineri. Gamo ad te, & non exaudis me isto, & non
respicis me. Mutatus es mihi in crudellem. Sagittate tua acutae,
v.7 Sagittate tua infixa sunt mihi. Dominicum pectus post mor-
tem Longinus ferro referat, hoc ipsum Christus in cruce
vivus tam lugubri dicto aperuit, tamquam si diceret:
Apcite, quantum hoc pectore lacat doloris & agri-
moiae.

8. Prævidit VIII. Prævidit etiam Servator paucitatem eorum, qui, ut beatus Petrus loquitur, communicantes Christi passim omnibus vellent vestigia hæc sequi. * Et unicum tunc in orbem hominem habuit Matrem, in quâ perfecta fides: unicum tunc lucratus est latromen.

X. Tam acerba perpettionis & desertionis tam miranda causam à nobis in dagari voluit. Nulla in Christo ignorantia; Deus erat. Nulla impatientia; sanctus & justus erat. Diabolus ipse per Pilati conjugem fatetur: *Nihil tibi & iusto illi.* Deinde illa ipsa verba, *Deus meus, Deus meus, &c.* Pater in menuis tuas commendo spiritum meum, summa patientia hominem ostendebant. Cur ergo filii à

¶. 19. ¶ 46. Patre ad eò desertus? Vestigemus abditam caussam. He-
braeus Psaltes ubi quæsiſſet. Quare me dereliquisti: mox ipſe
v. 46. Pſal. 21. v. 1. mysterium pandens, & cauſam ſubjiciens, Longe, inquit,
à ſalute mia verba delictorum meorum. Immensæ moles
Pſal. 21. v. 1. alienorum criminum ita Dei Filium afficit, ut nec ipſe
Genez. c. 44. Pater parceret voluerit Filio. Quemadmodum Joseph
v. 1. Egyptius Proteg puniturus futuram, Apud quemcumque,
v. 1. ait, fuerit inventum, ipſe fit ſervus meus: ita profus in Dei Filio
v. 1. inventa sunt delicta noſtra. Nam poſitus Dominus in eo
v. 1. iniquitatem omnium noſtrum. Hinc illa deſertio, hinc terri-
ficus ſagittarum nimbus in unum Christum defluens,
v. 1. hinc clamor illi ſuētuous: Eli, Eli, lamna ſabathianus? Hu-
manæ gentis ſcelera horum omnium cauſa.
Matt. c. 27. v. 46.

§. II. Quomodo derelictus fit Christus.

Liceat h̄c querere, Qui tandem potuit à Patre Fi-
lius ita deseriri? Inspiciamus ante tempus facti, quām
dicta resolvamus. Circa horam nostram duodecimam,
Judæorum sextam, Christus cruci affixus est, & tria prima
protulit effata. His dictis oras sunt tenebraz duran-
tes triduo, quo Christus filens orabat, omniumque
animos terror occupabat. Horā pomeridianā nostra
tertiā, Judæorum nonā, sol iterum visus, Christus de-
novo loqui orfus, lugubres illas voces ad Patrem edidit:
Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? Et qui fieri po-
tuit, ut à Patre Filius ita desereretur? Nam Christus non
tantum viator (ut in scholis loquuntur Theologi) sed &
comprehensor fuit, atque secundum totam animam
Deum vidit, & divinitas numquam à corpore, num-
quam ab animā, nec in morte quidem separata est. Unde
igitur tanta desertio? Nam qui Deum videret, et si me-
dius flaminarum ardeat, illi tamen bene, illi erit optimè,
omnime doloris sensum exuperabit gaudium. Ad ro-
gatum respondemus verbo. *Iustitia divina illo juris ri-*
gore h̄c egit, ut ea miraculum patrare potius, quam pa-
tratum scelus impunē dimittere voluerit. In extremā
Christus desertione pati debuit & quamvis anima
Deum viderit, hoc videre tamen, nec animi nec corporis
crucifixus quidquam mitigavit, miraculo singulari-
quod magnus avi nostri Theologus exponit. Sed urget
quaestio: Quis igitur deserendi modus fuit?

Quatuor modis potestencia divina aut iux-
tav aut deferit in ad-
versis. Potentia divina quatuor ferè modis aut juvata ut de-
serit in adversis. 1. Liberat ab afflictione , ab hoste. Ita
Davidem à Saulo & Absalone , Jonan è ceto , Susanam
à morte liberavit. 2. Mitigat minuitaque afflictio-

Potentia divina quatuor ferè modis aur juvat aut defert in adversis. 1. Liberat ab afflictione, ab hoste. Ita Davidem à Saule & Absalone, Jonan è ceto, Susanam à morte liberavit. 2. Mitigat minuitque afflictio-

A nem. Sic Josepho Christi nutritio dictum ab Anglo; licere quidem Herodis sicam evadere , sed fugiendum esse in Ægyptum. Durum fuit & hoc , ad idololatriæ proficisci, sed tamen suavius quam infante perdere ; Solatus & robora in ærumnis. Ita tres juvenes Hebrei in fornacem Babylonicam misi, sed præsentem sibi habuerunt Angelum, flammis in rorem mutatis. Elias Jezabelim fugit, sed Angelus commecatu & solatii fugientem erexit. Ezechiel exul & captivus in Chaldaeam datus, sed viuis caelestibus est recreatus. 4. Subinde Deus nil horum homini præstat, sed solum à noxii immunitem servat. Ita Jobum septennio inter morbos gravissimos, egestatem summanum, & extrema omnia desertum à peccatis tantum defendit.

Ita Filium cælestis Pater deseruit. 1. E cruce non liberavit, à morte immunem non fecit. 2. Dolores non minuit, sed auxit ad supremum usque halitum. 3. Solatis non permisit, consolatores Angelos non misit, nil rite quod dolores vel minimum lenirent. *Qui finit consolariatur non fuit, & qui consolaretur, non inventi.* Mater auxiliari nequit, Apostoli fugerunt, abfuerunt Angeli, ipse Pater se abscondit, Judas prodidit, Petrus negavit, Reges illuserunt, Judices condemnârunt, servi pugnis & flagris ceciderunt, crucifixerunt gentes. A notis signis, suis alienis, summis imis deserrifimus, coram orbe pender vulgi ludibrium. Propinatum calicem auferre non vult Pater, nec illius amarorem dulcedine ullâ temperare. Exhauriendus est usque ad fundum, fax illius examinaenda, usque ad fundamentum in eo. Atque hinc flebilis ille clamor: *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?*

Seipsum imò (quod mirius) deseruit Christus. Theologica pronuntiatum est: Opera Trinitatis ad extra sunt indivisa. Quem igitur divinus Pater, hunc etiam cum dem crucifixum hominem deseruit Filius. Quemadmodum verò Christus omni vitâ beatitudinem animi distinuit, ne in corpus redundaret, ita mortis tempore inferior & sensilis pars animi solatiis omnibus destituta fuit. Hinc lamentabilis illa vociferatio. Deus meus, Deus meus ut quid dereliquisti me? Sed rem oculis subiiciimus.

§. III. Exemplis id monstratur.

Olympus mons supremo capite suo excedit nubes, summa gaudet serenitate, latissimam præ se fert faciem, nullis tempestibus turbatur; monte medio & imo pluit, ningit, grandinat, tonat, fulminat. Ita in Christo suprema pars fruebatur Deo, sed ea inferiore non adjuvabat. Ita Apocalyptœ Angelus pedem unum in continente, in falsō mari alterum collocavit. In cœnā quidem Christus dixerat, Ecce venit hora ut dispergamus, unusquisque in propria, & me solum relinquatis: & non sum sol, quia Pater mecum est. Erat certè, sed quarto, quem assignavimus, modo, humanaum naturam servans, ne vel minimus contraheret impatientia. Cetera omnia desertissimus fuit Servator.

Verè Justitia divina hic iure usa est rigidissimo, nec
ab orbe condito tale staruit severitatis exemplum. Isa.^{ius}
cus in victimam jugulandus, si Christo conferatur, fa-^{27.}
bulam egit, iudicrum edens spectaculum. Ponebatur
quidem ara, struebantur ligna, aderat ignis, vinciebatur
Isaac, imponebatur aræ, tringebatur gladius, desin-
batur in cervicem iesus. Et en vox aures fuit: Conine
manum, reconde gladium. Ita tantus ad sacrificium ap-
paratus poterat videri ludus & jocus. Sed hac in mon-
te Moriæ. Nil horum in monte Golgothæ. Seria omnia
& decretoria. Crux ara fuit; lignorum stres, maledi-
cta, ignis, tormenta; Isaac innocens ligatus, aræ impo-
sus, & demum immolatus est; Pater gladium strinxit,
percussit, interemit. Et factetur: Proper scelus populi maiorum
percutit eum.

Recte Damascenus dixit: *Omnem iram Pater in filium effudit.*

efudit. Diluvium immisit orbi, Egypturn clade multiplici affiguntur. Sodomaeas urbes celestibus flammis abolevit, in illis tamen omnibus suppliciis non ita furor divinus sicut, atque cum infilio primaveram culpam puniuit. Quod obstupefens Paulus proprio, inquit, filio non pepercit. Omnes virgas plectendis mancipiis ligatas, omnia ira sua spicula in eo confringit. Nunc vero post tam acerbum de filio sumptuoso supplicium longe punit mitius, geminata vel unico placatur. Nam omnem iram in illam crucis victimam effudit. Revera sensit filius, & dolorem his Psalmæ verbis aperuit: In me transierunt ira tua. Gladium Pater ipse met non tantum strinxit, sed in præcordia unigenita ad- egit.

Hic animum subit quod Joannes Mariana memoria prodidit. Res proflua tragica, & cothurno nobilis ploranda. Alphonsus Tariffæ urbis praefectus, cum eam Marrocius Rex oppugnaret, constantissime resistit. Accidit, ut Alfonsi filius in Maurorum potestate esset, quem illi patris oculis ostentantes, non oppidum dedecetur, fere jugularios minabantur. Ad eas voces pariter nihil commotus, negavit dedita urbis maculam ullo incommodo elui, ne si centum quidem filii jugularentur. Gladium etiam si in sententia perstant, est multo proiectus, & ad prandium interritus abiit; inde militum clamore dissono, & ululatu vehementi revocatus. Puer namque barbarus crudelitate trucidabatur: crudele spectaculum, eoque fædus, quod Joannis Principis iussu perageretur. Alfonsum causâ cognitâ, Credebam, inquit, ab hostibus urbem captam. Itaque ad uxorem & prandium redit, nullâ turbati animi significazione. Sic affectu, sic lacrymis potuit heros imperare. Barbari desperata victoria redierunt in Africanum.

Ita Deus proprio Filo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Nam ab omni eternitate ira decrevit Filium esse crucifigendum, ac si crucem ac clavos ipse dejeiceret calo, additis vocibus, Crucifigite. Ninijum, quod Iaias dixit, Dominus voluit convertere cum in infirmitate. Cogitatu proflua horrendum! Deus ita peccatum odit, ut illud in seipso puniverit. Est hinc aliquid, mihi, quod dici non possit, post dicta omnia.

S. IV. Quomodo Christum deferi nos juverit.

Hebraeus Rex David divinam benignitatem extollens, Apud Dominum, inquit, misericordia, & copiosa apud eum redemptio. Hinc Bernardus, Si mille mundos, ait, redimere debuisset, non plus dedisset, stet unum solum, non minus. Vere copiosa redemptio, copiosissima. Matthæi ore gallina se conferrit Christus. Fuit profecta mater puliorum amanissima. Nec enim agrotare tantum, sed & mori sustinuit, ut pulli viverent. Audite prodigium amoris in volucre. Gallina mediis agris errabat cum suâ pullitur. Hic bona mater cœli non observans, imminentem terræ tempestatem non declinavit. Subito cœlum omne lapides descere, horribilis grando ruere; pulli celeriter sub maternas alas convolare, quos pia mater fidelissime texit illæfos, nam lapides à lubricis aliis excusati facilius pullitum non artigerunt, ipsam vero gallinam ita misere contulerunt, ut repeata sit mortua falsus pullus. Hoc in terra & in mox amoris miraculum. Sed attollamus oculos, & contemplemur gallinam in alto, matrem nimis quam piam. Et en tu alas pandat, sibolum operiat, mortem oppetat, ut pulli vivant. Christi patientis vox est: Omnes fluctus tuos induxit super me. Tempes- tates demiserit me. Nos autem in velamento alarum ipsius protegimus; sub pennis ejus speramus.

Omnis genus dolorum ac ludibriorum exceptit Christus. Stus, ut nos tuerear illæfos. Matthæus memorans, Si militer, inquit, principes sacerdotum illudentes cum scribis & senioribus dicebant: Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere. Verè salvos fecit, qui suos in tormentis, in morte suis non deseruit, sed tolerantiam, vires, animos sufficit. defuerit.

Tom. II.

A Paulus, scipio teste, quotidie mortiebatur, nihilominus sed vires cantrabat hilaris: Repletus sum consolatoriis, superabundo gaudio, in omni tribulatione nostra. Laurentius incubuit prius tamquam rosis; in ipso dolorum astu jocatus est.

Erasmus Episcopus, dum intestina illius è corpore tra- 2. ad Cor. cap. 7. v. 4.

Etiam educuntur, videruntur carnem coronam ferentium sibi desigunt. Hoc dolores sopivit. Beatus Servulus à pauperie ac paralysi miserè habitus, in extremis cœlestes ad suum grabatulum cantantes audiens, Si- 3. De hoc Gre- gorius lib. 4. dial. cap. 14.

le, inquietus, ut tantò suavius fruar hac symphoniam. In celo fuit, antequam migraret in cœlum. Faustinus &

Jovita nobiles Brixiani Martires, aero Adriagi Imperatoris, feras, vincula, flamas experti, denique per omnem Italiam circumducti omnia pene theatra san-

guine suo pinxerunt, sed Angelis solantibus; post omnes tormentorum species in patria gladio casu sunt. Tibutius in igne deambulavit, tamquam, si in pergula hor-

tensi rosas & violas calcaret. Jacobus Intercius novem horarum carnificinâ, manuam primò pedumque articulis, tum brachii surisque, capite demum truncatus periit membratim. At ille ad singula, quibus mutilaba-

tur, membra generosè hoc unum dixit: Deo gratias. De hoc ju- 4. vene Augus- tinius tom. 5. lib. 18. de civit. c. 52.

Theodorus juvenis Antiochæ, Juliani Apostata iussu in equuleo flagrè fedifissimè laceratus, nullum nec do-

loris quidem lignum edidit. Dimisus ab equuleo interrogatus est, an hominem exuisset, qui verbera non sen- tiret? Quibus ille, Juvenis, aiebat, mihi adstitit, qui sanguinem exterbit, & recentes plegas liquore odoriferò per- fudit. Sed ille jam abiit. Vos petro me attrahite, cœdi- te, denuo lacerate; malo cadi, malo mori, quād hoc martyrii socii privati. Ad Christi cunas adfuerunt qui-

dem cœlestes genii, & auras modulis permulserunt: ad

Christi crucem illorum nullus comparuit. Alios revera

salvos fecit, seipsum noluit salvum facere; dereliquit seipsum.

Videte Agatham virginem vultu læzissimo ad carcere-

rem & cataram velut ad epulas & choreas invitaram euntem. Eulalia virgo cum discerpatur flagris, ristis, suo pieta sanguine velut superbè levi circumspexit, cum ardentibus admoveantur faces, flamas ore patulo ex-

cepit, Deoque animum laxabunda transmitit. Luciam virginem hanunciam non milie manus, non funes milie, & plura boum jugi de loco, minus de proposito ca-

sto dimovere poterant. Ergo fastimenta congesta, togas accensis. Sed lucebat pulchrius suis ignibus Lucia & è flammis Imperatoribus mortem, Syracusanis præsen-

tem open, Ecclesie pacem vaticinabatur: in igne ut phoenix vebat, & virgo viros animabat, dum guttur gladio transfigeretur. Thecla virginum princeps leones, quibus objecta, cicutavit; rauco, quibus alligata, domuit; aquarum monstra, quibus immisca, vicit; ignes,

quos concederant, virginis pepercere. Unde hoc robur pueræ, unde salus tam inexpugnabilis? Christus

alias salvos fecit, noluit seipsum. Christiana virgo patris furem quam fortiter tulit; alapæ, vincula, rote, uncæ, flammæ velitationis speciem præbuere. Diutissimè verberibus laniata deciduas carnes suas parenti velut joco in os projectit. Angeli deinde manu persanata in lacum Vulfinum, molari ad collum appresso, præceps data est.

Vicit Christiana undas, & qua nuper sanguine, nunc toto lacu à Christo baptizari gavisa est, atque incolumis enatavit. Post, inter serpentes illæfa, inter flamas inta-

cta cecinit, dum denique sagittis configeretur. Anatolia virgo post vincula, equuleos, flamas, serpentem immanem superatum, cervicem gladio lata porrexit, pudorémque Christo sacram sanguine tinxit, ita liliis ro- fas miscuit. Justina virginis devorandæ erant alapæ, fe- renda verbera, & crudelis uberum carnificina. Atqui hac inter suppliciis talem Justina vultum præ se ferebat,

ut inter paradisi amonitantes, quas unas tunc loqueba- tur, obam-